

Konjunkturläget kvartal 2, 2021

Återhämtningen i svensk ekonomi fortsatte som väntat under det andra kvartalet i år. Den ekonomiska tillväxten tog fart under våren och fortsatte under sommaren, vilket förklaras av en ökad efterfrågan på såväl varor som tjänster som följde av successivt lättade restriktioner inom Sverige och på exportmarknaden. BNP förväntas växa med 4,4 procent under 2021 och omkring 3,5 procent efterföljande år enligt Konjunkturinstitutet (KI). Flera av varandra oberoende prognosinstitut är förvånade över den snabba återhämtningen i svensk ekonomi och tongångarna är över lag positiva inför framtiden. Inför hösten finns följaktligen en försiktig optimism, även om spridningen av deltavarianten är en osäkerhetsfaktor. Om smittspridningen fortsätter att öka under hösten och restriktionerna återinförs finns en risk att återhämtningen kommer av sig. Ytterligare ett orosmoln är arbetsmarknadsläget och den växande långtidsarbetslösheten. Den öppna arbetslösheten har visserligen minskat avsevärt sedan toppnoteringen i augusti 2020, men samtidigt finns en växande grupp unga vuxna och utrikes födda som har fastnat i långtidsarbetslöshet.

Konfidensindikatorn och Barometerindikatorn är tagna från

Konjunkturbarometern, en enkätundersökning till företag och hushåll som utförs varje månad av Konjunkturinstitutet.

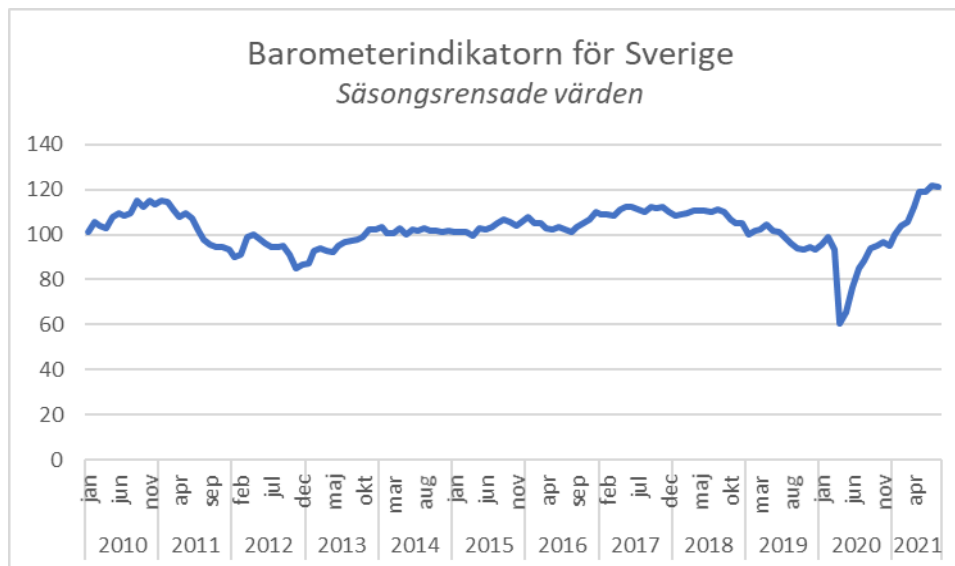
Konfidensindikatorn är en sammanvägning av företagens svar på frågor om bland annat orderstock, försäljningsvolym, nulägesomdöme och förväntningar.

Barometerindikatorn sammanfattar konfidensindikatorerna för näringsliv och hushåll och tas fram enbart på riksnivån. Syftet är att fånga stämningens läge i den svenska ekonomin. Värden över 100 respektive 110 motsvarar en starkare respektive mycket starkare ekonomi än normalt. Värden under 100 respektive under 90 visar en svagare respektive mycket svagare ekonomi än normalt.

Konjunkturläget

Det aktuella konjunkturläget avspeglar sig i den av KI framtagna barometerindikatorn, vilken baseras på svar från företag och hushåll. Hänsyn tas till faktorer som orderstock, försäljning, nulägesbedömning och framtidsutsikter. (Ett värde över 100 indikerar att konjunkturen är starkare än normalt, medan ett värde under 100 visar det motsatta.) Barometerindikatorn föll med 34 enheter från mars till april 2020 och hamnade på den lägsta nivån sedan mätningarna inleddes 1993. Indikatorn befann sig i april på ungefär 60, vilket är klart under det lägsta värde som uppmättes under den senaste internationella finanskrisen 2008–2009. Under sommar och tidig höst förbättrades dock läget något, vilket KI såg som ett tecken på att efterfrågan och produktion så sakteliga återhämtar sig. Följden blev en rekyl i barometerindikatorn. Under den senare delen av hösten ökade återigen smittspridningen och nya restriktioner infördes som en följd därav. Detta avspeglade sig i barometerindikatorn som minskade från 97,5 i november till 95,9 i december. Redan under årets första månader 2021 stärktes dock läget något och under våren förbättrades konjunkturläget ytterligare då ett värde på 113,4 uppmättes i april. Sedan dess har konjunkturläget stärkts ytterligare och i augusti uppgick barometerindikatorvärdet till 121,1. Det finns en utbredd optimism inför kommande månader och efterfrågan växer successivt på såväl hemmamarknad som exportmarknad.

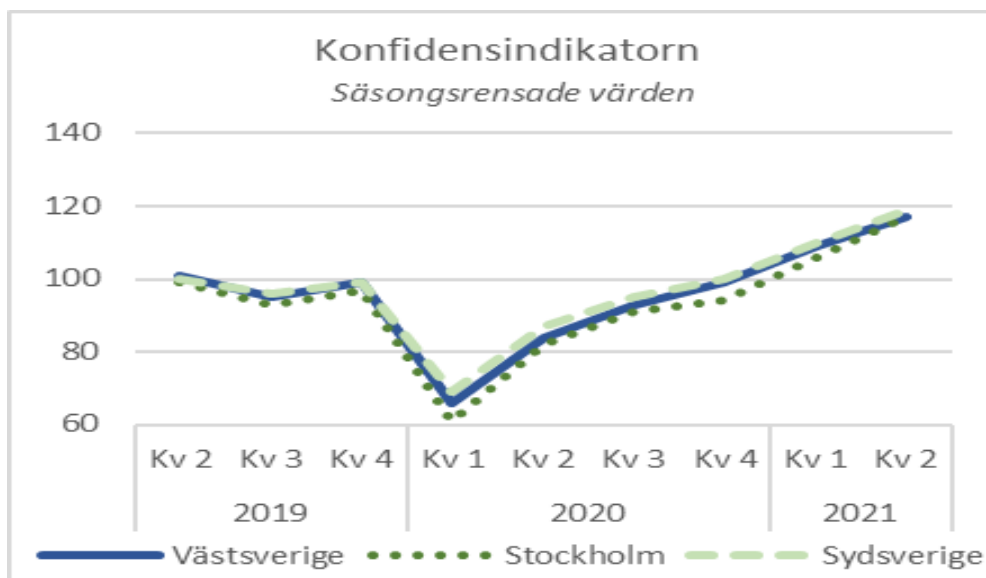
Därtill är hushållen mer optimistiska än tidigare, vilket förväntas medföra att privatkonsumtionen utvecklas i positiv riktning. Samtidigt finns orosmoln i form av dels spridningen av deltaviruset, dels en växande långtidsarbetslöshet.

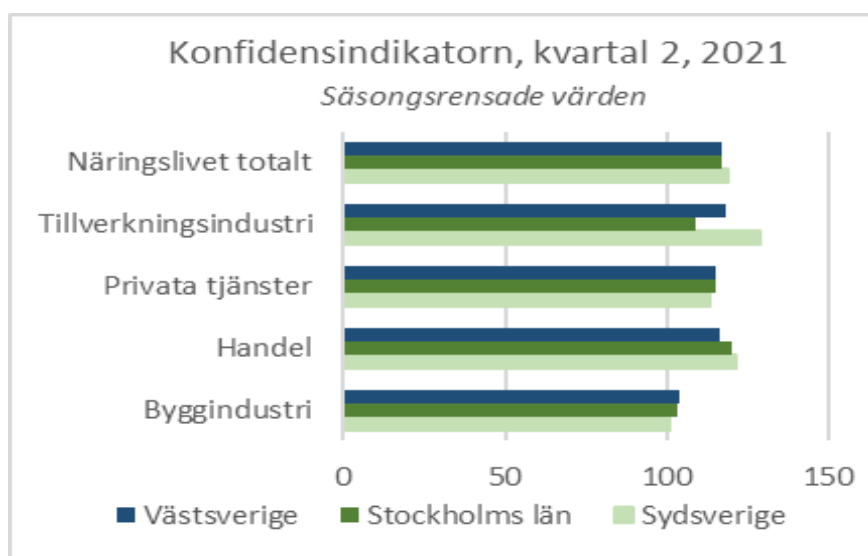
Källa: KI.

Regional konjunkturstatistik publiceras kvartalsvis och baseras på konfidensindikatorn (se faktaruta) för Stockholm (Stockholms län), Sydsverige (Blekinge och Skåne län) och Västsverige (Hallands och Västra Götalands län). Samtliga regioner upplevde ett kraftigt fall under mars och april 2020, följt av en rekyl under det andra kvartalet. Den positiva utvecklingen fortsatte under det tredje kvartalet, vilket förklaras av en ökad aktivitet i såväl svensk som internationell ekonomi. Den andra smittspridningsvågen medförde att den positiva trenden bröts under det fjärde kvartalet, då skillnaden mellan kvartal tre och fyra var marginell. Under första kvartalet 2021 vände utvecklingen återigen uppåt i samtliga tre regioner trots en hög smittspridning. Den positiva utvecklingen fortsatte under det andra kvartalet innevarande år vilket delvis har förvånat ekonomer, då svensk ekonomis anpassnings- och återhämtningsförmåga har varit mycket god under pandemin.

Under samtliga kvartal som visualiseras i diagrammet nedan är konjunkturläget starkast i Sydsverige, även om skillnaden mellan de tre regionerna är förhållandevis ringa. Stockholm hade länge ett mer problematiskt läge, vilket framförallt kan förklaras av den regionala näringslivsstrukturen. Betydande andelar av den privata serviceproduktionen är koncentrerad till Stockholmsområdet, vilket förklarar det faktum att det lägsta indikatorvärdet uppmätts i den aktuella regionen. Så snart restriktionerna lättade förbättrades dock konjunkturläget i Stockholm. För västsvensk del är industrikonjunkturer av särskild betydelse och det höga efterfrågetrycket på exportmarknaden har en positiv inverkan på läget i Västsverige.

Som framgår i diagrammet nedan råder ett starkt konjunkturläge inom samtliga branscher. Industrikonjunkturen är som nämnts ovan mycket god och orderstocken är historiskt sett mycket hög. För västsvensk del är utvecklingen inom industrin särskilt betydelsefull för det samlade konjunkturläget. En fortsatt återhämtning i Västsverige kommer att påverkas av industrikonjunkturen i Sverige och omvärlden. Ett orosmoln inom industrin är i nuläget bristen på halvledare, som skapar en flaskhals inom produktionsleden. Flaskhalsar som medför att företagen ej kan nå produktionstaket och nyttja expansionsutrymmet. Tyvärr ser bristen på halvledare ut att bestå under en överskådlig framtid och näringslivsrepresentanter flaggar i skrivande stund för att detta kan få negativa konsekvenser för svensk ekonomi och sysselsättning. Ytterligare ett orosmoln inom näringslivet är problematiken kring Cementas produktion på Gotland och risken för att det uppstår cementbrist i Sverige. En brist som skulle slå hårt mot såväl industri- som byggsektorn.

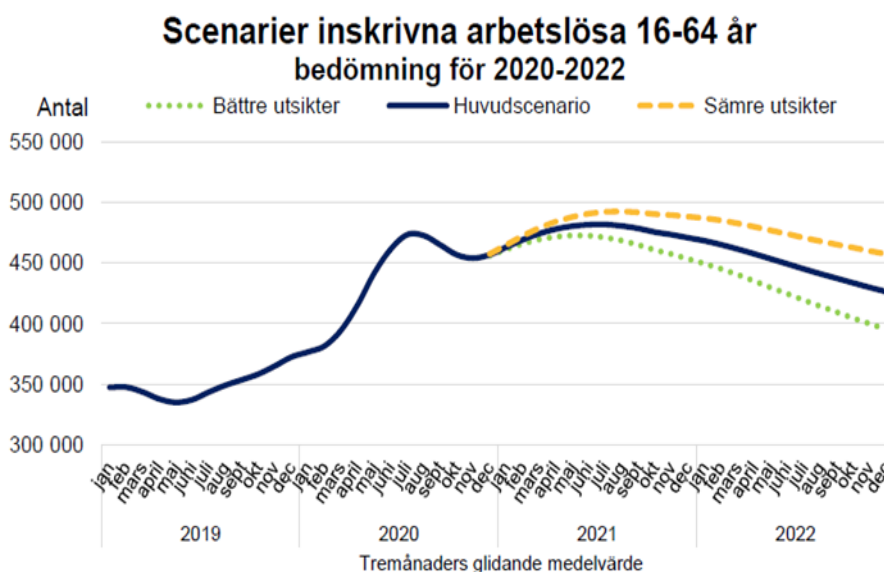

Arbetsmarknadsläget

Under vår och tidig sommar 2020 ökade arbetslösheten närmast lavinartat och varslen duggade tätt. I slutet av sommaren uppgick arbetslösheten i Västra Götaland till 8,8 procent (9,2 procent i riket som helhet). Det fanns en utbredd oro för arbetsmarknadsläget och prognoserna pekade mot en arbetslöshetsnivå på omkring 11–12 procent i början av 2021. Det förbättrade konjunkturläget har dock haft en positiv inverkan på arbetsmarknaden. Detta framgår tydligt i diagrammet nedan då andelen öppet arbetslösa eller i program har minskat kontinuerligt under vår och sommar 2021. I juli uppgick den öppna arbetslösheten till 7,4 procent i Västra Götaland (respektive 7,9 procent i riket.) Trots dessa positiva tecken ligger arbetslösheten på en hög nivå i såväl Sverige som Västra Götaland och det kommer med stor sannolikhet att dröja innan vi är tillbaka på de arbetslöshetsnivåer som uppmättes innan pandemin.

Trots det förbättrade arbetsmarknadsläget varnar berörda myndigheter för att en växande grupp unga vuxna samt utrikes födda riskerar att hamna i långtidsarbetslöshet. I nuläget växer långtidsarbetslösheten inom aktuella grupper och riktade insatser krävs om utvecklingen ska kunna vändas. Den höga arbetslösheten inom aktuella grupper förklaras bland annat av att de har jämförelsevis kort arbetslivserfarenhet, begränsad utbildningsbakgrund och ofta erhåller osäkra anställningsvillkor som exempelvis timanställning. (De osäkra anställningsvillkoren gör att de oftast inte omfattas av statligt stöd för korttidsarbete eller varsel.)

Prognoserna indikerar att arbetslösheten kommer att ligga kvar på höga nivåer under 2021 och som högst vara 8–9 procent. Detta är avsevärt mycket bättre än vårens prognoser som indikerade att arbetslösheten skulle överstiga 11 procent under 2021. Under 2022 förväntas arbetslösheten minska något för att efterföljande år återgå till mer normala nivåer. Arbetsmarknadsläget är dock mycket osäkert, vilket illustreras i diagrammet nedan genom tre alternativa scenarier.

Mot bakgrund av att Västra Götaland består av ett så pass stort antal kommuner finns anledning att särredovisa den delregionala arbetslösheten. Inte minst då det finns tydliga skillnader inom länet. Som framgår av tabellen nedan finns alltså vissa inomregionala differenser vad arbetslösheten beträffar, då arbetsmarknadsläget i juli månad 2021 var mest gynnsamt i Sjuhärad och minst gynnsamt i Fyrbodal. Jämfört med juli 2020 har minskningen vad arbetslösheten beträffar varit störst i Göteborgsregionen och Skaraborg. Däremot ser återhämtningen på den delregionala arbetsmarknaden ut att ta längre tid i Fyrbodal.

Antal och andel öppet arbetslösa samt sökande i program med aktivitetsstöd

	Antal juli 2021	Andel av arbetskraften (16-64 år) juli 2021	Förändring jämfört med juli 2020 (procentenheter)
Göteborgs-regionen	39 181	7,1%	-1,5
Fyrbodal	11 933	9,2%	-1,0
Skaraborg	8 430	6,5%	-1,5
Sjuhärad	7 169	6,4%	-1,2
Västra Götaland	65 148	7,4%	-1,4
Riket	408 417	7,9%	-1,3